

Impressie

Afdelingsblad
GroenLinks
Voorschoten

Dertigste jaargang nummer 4 December 2024

Colofon

Medewerkers aan deze Impressie: Wim Burggraaff, Astrid Cortel, Albert Deuzeman, Michiel van Essen, Steef Harlaar, Marijke Kleijweg, Fons Lemmens.

Ontwerp omslag: Steef Harlaar. Papiersoort: Black label Zero A4 80gram, TCF and FSC certified mix

De auteurs schrijven op persoonlijke titel, en vertolken niet noodzakelijkerwijs de opvattingen van GroenLinks Voorschoten.

Redactieadres: Michiel van Essen, Donkiaan 27, 2254 AA Voorschoten, tel: 06 16804118. E-mail: michiel@glvs.nl

Bestuur Gr-Li Voorschoten: Voorzitter: Marijke Kleijweg, Secretaris: Paulien van Yperen, Penningmeester: Bart Verschoor, lid: Fons Lemmens, lid: Astrid Cortel.

Raadsleden: Albert Deuzeman, fractievoorzitter, Conny van der Krogt, Paul 't Lam en Corine Iliç.

Burgercommissieleden: Marja Nell

Steunfractie: Yousef Alsarkhi.

Commissieleden: - Burger en Bestuur: Albert Deuzeman.

- Mens en Samenleving: Paul 't Lam en Marja Nell
- Wonen, Ruimte, Groen: Conny van der Krogt en Corine Iliç
- Algemene Regionale Zaken: Albert Deuzeman

Uiterste inleverdatum voor kopij voor de Impressie in Times New Roman 14:

15-3-2025

Mensen die geen lid zijn van GroenLinks kunnen zich voor € 4 per jaar abonneren op een 'papieren' versie van deze Nieuwsbrief. De digitale versie is gratis. Aanmelden via het redactieadres.

Inhoud

Colofon.....	0
Voorwoord.....	2
Fractienieuws december 2024	3
Samenwerking GroenLinks - Partij van de Arbeid 3.	8
Nederland krijgt een Nationaal Burgerberaad Klimaat!	10
Steefs Ei	13
Hoe staat het met de bestuurskracht van onze gemeente?	15
Wim Burggraaff.....	20
Albert Deuzeman over de begroting 2025.....	21
Eerlijk delen?	25
Jong geleerd is oud gedaan	28
Agenda voor leden	31

Voorwoord

Auteur: Michiel van Essen

Geachte lezer,

Dit is de laatste Impressie van het jaar 2024.

In Voorschoten wordt achter de schermen hard gewerkt aan de samenwerking met de Partij van de Arbeid. Marijke schrijft weer over die samenwerking, dat zal ze nog vaker doen.

Van vóór de schermen zie je de tekst van Fractievoorzitter Albert, uitgesproken bij de behandeling van de gemeentebegroting voor 2025. Uiteraard is er ook het Fractienieuws. Astrid vertelt ons over hoe er op het Vlietland College gewerkt wordt aan bewustwording m.b.t. het klimaat en ook over het tot stand komen van een Nationaal Burgerberaad Klimaat. Verder hebben we Steefs Ei en de cartoon van Wim Burggraaff. Fons is gedoken in de meest recente Bestuurskrachtmeting van de Gemeente Voorschoten: stevige kost.

Ondergetekende interviewde de Fractie over de uitgangspunten van Astrids verhaal in de vorige Impressie: “Eerlijk delen” als het gaat over waar sociale- en midden-huur woningen gebouwd moeten worden.

Kortom een goed gevulde Impressie, voor wie de politiek in Voorschoten en daar buiten wil volgen. Rest me u namens de redactie veel leesplezier, fijne feestdagen en een gezond en voorspoedig 2025 toe te wensen.

Michiel van Essen

Fractienieuws december 2024

Auteur: de fractie

Minimabeleid

Het minimabeleid, dat de komende jaren gefaseerd in werking zal treden, bedoelt inwoners die dat nodig hebben financieel te ondersteunen, zodat zij kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven. Een voorstel voor dat beleid lag voor in de raadsvergadering van 26 september. Wat GroenLinks betreft, zo verwoordde raadslid Paul het fractiestandpunt, moet een minimabeleid gevoed worden door voldoende geld, een aanzet geven tot samenhangende armoedebestrijding en rechtvaardige regelingen bieden. Het nieuwe minimabeleid mist deze essentiële punten, aldus Paul. Probleem is vooral dat het college en de coalitie te weinig geld ter beschikking stellen voor de minima in Voorschoten. Dit leidt ertoe dat de minimaregelingen versoberd worden en dat vooral kinderen daarvan de dupe zijn. Huishoudens met kinderen kunnen tot meer dan € 1000 per jaar kwijtraken door dit nieuwe minimabeleid. Ook pijnlijk omdat in

een recent onderzoek naar voren kwam dat ruim 25% van de basisschoolleerlingen gebukt gaat onder geldzorgen. Om te voorkomen dat Voorschotense kinderen benadeeld worden door dit nieuwe minimabeleid heeft de fractie voorgesteld om die financiële gevolgen te compenseren. Dit is voor GroenLinks absoluut noodzakelijk. Daarom diende de fractie, samen met andere partijen, een motie in, die het college opriep ervoor te zorgen, dat huishoudens met kinderen geen financiële nadelen ondervinden door dit nieuwe minimabeleid. De motie werd aangenomen.

Voorts vroeg Paul aandacht voor de versnipperde aanpak. Het beleid voor minima, kwijschelding, schuldhulpverlening, de gemeentepolis en de Stichting Leergeld is apart geregeld. Dat moet natuurlijk één aanpak worden, aldus Paul, zodat je een veel beter beeld krijgt van de problemen. Een

voorbeeld waar een brede kijk op armoedebestrijding nodig is, is in het voorkómen van schulden.

Bijvoorbeeld bij inburgeraars die na hun aankomst in Voorschoten al direct geconfronteerd worden met allerlei kosten zonder dat de gelden waar zij recht op hebben beschikbaar zijn. Dat leidt tot schulden, terwijl er een wettelijke taak ligt voor de gemeente om dat te voorkomen. Paul diende daarom namens de fractie een motie in die het college opriep ervoor te zorgen, dat inburgeraars in ieder geval de eerste zes maanden geen schulden oplopen voor de kosten van huur, zorg, stroom, gas en water. De motie werd verworpen met een tegenstem van de coalitiepartijen VVD, Voorschoten Lokaal en CDA.

In tweede termijn, na de reactie van de wethouder, vatte Paul het standpunt van GroenLinks stellig samen. "Voorschoten bereikt beduidend minder huishoudens en geeft aanmerkelijk minder geld uit aan onze minima huishoudens, dan vergelijkbare gemeenten in de buurt. Dit minimabeleid wil méér huishoudens bereiken (+10%) met hetzelfde budget, dat betekent een bezuiniging. Dit minimabeleid gaat het minimabudget niet indexeren. Gelijk houden aan 2024 betekent een bezuiniging. Bezuinigen op een toch al veel te laag bedrag voor de minima

betekent dat je je eigen minimabeleid niet echt wil uitvoeren". Tot slot citeerde Paul uit het verkiezingsprogramma van Voorschoten Lokaal: "Op jeugd bespaar je niet, maar in de jeugd investeer je. En ook bij tekorten investeer je in de jeugd". Het zou goed zijn als de coalitie dat ter harte neemt, vond Paul. Dit minimabeleid gaat huishoudens met kinderen stevig raken. Die aanpassingen van dit beleid zijn echt niet okay, zo besloot hij.

De raad heeft het minimabeleid aanvaard, met de tegenstemmen van GroenLinks, PvdA en SP.

Onderhoud omgeving winkelcentrum Noord-Hofland

De omgeving van winkelcentrum Noord-Hofland krijgt een ingrijpende opknappbeurt. De riolering wordt vervangen, de parkeervakken worden verbreed, fiets parkeren wordt uitgebreid, het milieupark wordt vervangen en de woonstraten rond het winkelcentrum worden veilig (30 km) en klimaat adaptief ingericht.

In de raad van 26 september herinnerde woordvoerder Corine eraan, dat het oorspronkelijke plan inhield met een weg de wijk in en alleen maar even snel meer parkeerplaatsen aanleggen. Dankzij de alertheid van bewoners en ingrijpen

van PvdA en GroenLinks is dat voorkomen. Door de betrokkenheid van de omwonenden, een werkgroep en samenwerking tussen hen én de gemeente is er een beter plan gekomen. Dat zijn we allemaal met elkaar eens. Maar we zijn er nog niet, aldus Corine. Dat blijkt uit beantwoording van de vele vragen die er toch nog gesteld zijn naar aanleiding van het voorlopig ontwerp. De rode lijn in al die vragen is een zorg om verkeersveiligheid, een wens voor meer groenbeleving, speelgelegenheid, en een aantal concrete suggesties. Een aantal punten blijkt - verrassend genoeg - nog helemaal niet uitgewerkt te zijn.

Er was nog niet gesproken met de eigenaar van Domino's, terwijl daar hele leuke ideeën zijn voor dat pleintje, er is nog geen concreet beeld van een groenplan, een rioolplan, aanleg van nutsvoorzieningen, een verlichtingsplan etc. Dat is relevant, want de reacties van bewoners op het voorlopig ontwerp is in grote lijnen dat het geheel nog steeds een versteende indruk maakt, dat er meer groenbeleving in de openbare plekken mogelijk is volgens hen. Er zijn goede en concrete suggesties gedaan, zoals het aanbrengen van kunst en betrekken van de schooljeugd. De basis van de participatie is zo goed, dat wij vinden dat dat een kans

verdient om nader uitgewerkt te worden, samen met de bewoners. Corine diende dan ook een motie in, mede namens PvdA en SP, om met een brede vertegenwoordiging van gebruikers en omwonenden van het winkelcentrum in co-creatie aan de slag te gaan met verdere vergroening, speelgelegenheid en kunst in de openbare ruimte. De motie werd weliswaar niet aangenomen, maar de wethouder gaf aan dat hij de motie zou volgen.

Uitwerkingskader Raadhuislaan 41-47

Op dit perceel worden een gezondheidscentrum van 1900 m² en 44 woningen gebouwd. Als alles goed gaat kunnen de bouwwerkzaamheden in 2026 beginnen. Daarover lag een uitwerkingskader voor in de raadsvergadering van 26 september. Naar aanleiding van dat kader constateerde woordvoerder Conny, dat de beloften uit het coalitieakkoord over de hoeveelheid sociale woningbouw met dit project weer niet worden waargemaakt. Omdat er echter al bindende afspraken bestaan over de woningbouw, zit de raad daar nu aan vast. GroenLinks is blij met de komst van een nieuw gezondheidscentrum en met de komst van nieuwe woningen, maar "het is natuurlijk wel de vraag wanneer de beloften van een

inhaalslag op het gebied van sociale woningbouw uiteindelijk waargemaakt gaan worden", aldus Conny. Over de groenvoorziening merkte Conny op: "Net als de bewoners maken wij ons zorgen over het vele groen dat verdwijnt. Belangrijk is dat wij er met elkaar

voor zorgen dat zoveel mogelijk groen behouden blijft of vervangen wordt. Opnieuw wordt hiermee duidelijk hoe belangrijk een bomen- en biodiversiteitsbeleid in ons dorp is". Omdat in het plan over de groenvoorziening alleen mogelijke opties worden genoemd, vroeg Conny de wethouder of hij kan garanderen dat er voldoende aandacht is voor compensatie en dat dit binnen 2 jaar na oplevering gerealiseerd is. In zijn beantwoording gaf de wethouder aan, dat de inhaalslag in de sociale woningbouw wel degelijk gemaakt zal worden, en dat compensatie in de groenvoorziening binnen 2 jaar een redelijke termijn is. Het voorstel is door de raad unaniem aanvaard.

Begroting

Over de kwaliteit van de gemeentebegroting valt weer heel wat op te merken. Het betoog van onze fractieleider daarover vindt u elders in dit nummer.

Cultureel centrum in de Kruispuntkerk

In de commissievergadering Wonen Ruimte Groen van 21 november lag het "Uitvoeringsbesluit ontwikkeling Kruispuntkerk" voor, een voorstel om een cultuurcentrum in de Kruispuntkerk te vestigen, en een woongebouw ernaast te bouwen. De fractie had vooraf nogal wat schriftelijke vragen gesteld, omdat er veel gaten zitten in met name de financiële onderbouwing. Of zoals woordvoerder Conny het in de vergadering typeerde: het is een plan dat van wensdenken aan elkaar hangt. Er is niet vast te stellen of de kosten binnen de financiële kaders zullen blijven. "In deze fase van het plan moeten we oog hebben en houden voor risicomanagement. En dat is nog niet duidelijk. Wij maken ons grote zorgen over de exploitatiekosten. Voorgaande plannen zijn afgewezen omdat de kosten hiervan te hoog zouden zijn.

Nu is er nog erg veel onduidelijk over die kosten, maar is het risico fors dat zij onvoldoende zijn ingeschat. Zo missen wij bijvoorbeeld de kosten van ambtelijke inzet in de beheerconstructie en vragen we ons af hoe reëel deze bezetting en vrijwilligersinzet zijn. Hier gaan we in de toekomst echt tegenaan lopen en dan hebben we plotseling een hoofdpijndossier. U begrijpt hoe graag

wij hier duidelijkheid over willen hebben. Daar vroegen we eerder al naar, maar veel concreter lijkt het niet geworden".

Ook over de te bouwen woningen heeft de fractie nog de nodige vragen. Op het moment van schrijven van deze rubriek was het voorstel nog niet behandeld in de gemeenteraad (het stond gepland voor 12 december), maar het was vooraf al duidelijk dat de fractie hier voor een dilemma werd geplaatst.

Afgaande op de kwaliteit van het voorstel en het gebrek aan financiële onderbouwing zou je het zonder meer moeten afwijzen. Maar er wordt al vele jaren gepraat en niet besloten over de huisvesting van het Cultureel Centrum. Om die reden is het nu voorliggende plan afwijzen niet makkelijk.

Samenwerking GroenLinks - Partij van de Arbeid 3.

De uitdaging!

Door Marijke Kleijweg

In de vorige Impressie schreef ik:
“De grote vraag is: Gaan we samen met de PvdA met één gezamenlijke lijst de gemeenteraadsverkiezingen van 2026 in?”

Het antwoord daarop is “ja” en dat antwoord heeft iedereen inmiddels wel bereikt. Het was een overweldigend “ja”, waardoor de Stuurgroep Samenwerking zich door de leden gelegitimeerd voelt en geënthousiasmeerd om door te gaan op de ingeslagen weg.

Met de Ja-stem van de leden is ook het verkiezingsreglement aangenomen. Ook daarover schreef ik de vorige keer:

“Dit reglement bevat vele afspraken die tot doel hebben om zorgvuldig en met duidelijkheid samen de verkiezingen in te gaan”, en “In het reglement staan bijvoorbeeld afspraken over welke partij welke

plaats op de lijst mag invullen, hoe kandidaten- en programma commissie zijn samengesteld en op welk moment en hoe we aan een kandidaat-wethouder willen komen.”

En nu staan we voor een nieuwe uitdaging: invulling geven aan de samenwerking en te komen tot een gezamenlijke kandidatenlijst, samen één programma maken en samen één campagneplan maken.

Op dit moment wordt gewerkt aan de opdrachten voor de verschillende commissies en de profielschetsen voor de kandidaat raadsleden. Dat is vroeg, de gemeenteraadsverkiezingen zijn in 2026, maar door de samenwerking

hebben we meer tijd voor overleg en instemming nodig.

We kijken nu ook al rond naar de leden die de verschillende commissies kunnen bemensen. In de voorjaars Ledenvergadering hopen wij de leden van de commissies te kunnen presenteren, waarna zij aan het werk kunnen.

Zowel bij GroenLinks als bij de PvdA is er energie en enthousiasme om de samenwerking verder vorm te

geven. De kunst is; om ook op de langere termijn de verschillen tussen de partijen te zien als een uitdaging. Een uitdaging die zal leiden tot

gedeelde overwegingen en aanscherping van inzichten en werkwijze.

Als dat lukt, en we weten dat over te brengen, dan kunnen we daadwerkelijk het Voorschotense beleid bijsturen.

Wordt vervolgd...

Als u liever de digitale versie van de Impressie ontvangt:

laat het weten aan het redactieadres, dan komt u op de lijst van mensen die hem digitaal(en daarmee in kleur!) ontvangen. Redactieadres: michiel@glvs.nl

Nederland krijgt een Nationaal Burgerberaad Klimaat!

Auteur: Astrid Cortel

Eindelijk is het zover. Na een lange weg met veel vertragingen gaat het er van komen. Nog dit jaar gaat Nederland aan de slag met een burgerberaad Klimaat.

Wat vooraf ging

In de zomer van 2020 gebeurde er in Frankrijk iets bijzonders. Niet de politiek, maar 150 gelote inwoners bogen zich over het klimaatbeleid.

Dit burgerberaad avant la lettre slaagde waar de Franse regeringen al dertig jaar vastliepen: toereikende klimaatmaatregelen bedenken, die rekening houden met verschillende zorgen en behoeften in de samenleving.

Dit succes inspireerde verschillende mensen in Nederland, waaronder de zes mensen die uiteindelijk Bureau Burgerberaad zouden oprichten. Zij bogen zich over de vraag hoe dit ook in Nederland voor elkaar te krijgen. Ze voerden gesprekken met Kamerleden, ambtenaren, raadsleden en burgerberaad-deskundigen uit heel Europa. De eerste mijlpaal in hun werk wordt bereikt als kamerlid Agnes Mulder in oktober 2020 een

motie indient om onderzoek te laten doen naar de mogelijkheid van een

burgerberaad rond klimaat en energie in Nederland. Een brede Kamermeerderheid stemt hiermee in. Een tweede mijlpaal is de publicatie van het adviesrapport van de commissie Brenninkmeijer in maart 2021, dat burgerberaden ‘warm aanbeveelt’. Maar vervolgens loopt alles vast in de modder van een ellenlange kabinetsformatie ....

Om de boel weer in beweging te krijgen begint Bureau Burgerberaad een *publiekscampagne* voor een Nationaal Burgerberaad Klimaat. Tientallen organisaties sluiten zich aan en ruim 15.000 mensen tekenen een *petitie*. In het voorjaar van 2022 publiceert Bureau Burgerberaad het pamflet *Nu is het aan ons*. Hierin roept het Bureau de Nederlandse politiek op te leren van de klimaatburgerberaden in de landen om ons heen en om het hier nog beter te doen. Dit pamflet gaat naar alle Kamerleden, de toenmalig Klimaatminister Rob Jetten, naar Henri Bontenbal en naar Caroline van der Plas.

Dan is de politiek aan zet. In juli 2022 sturen ministers Jetten en Bruins-Slot (Binnenlandse Zaken) een brief naar de Tweede Kamer met het *voorstel* om samen met de Kamer het initiatief te nemen voor een Nationaal Burgerberaad Klimaat. Een Kamercommissie doet vervolgens (nog eens...) uitgebreid onderzoek. Eind juni 2023 stemt de Tweede Kamer uiteindelijk in met het voorstel van de ministers en besluit Besloten een burgerberaad in

te stellen dat adviezen formuleert ter beantwoording van de vraag:

‘Hoe kunnen we als Nederland eten, spullen gebruiken en reizen op een manier die beter is voor het klimaat?’

Tien dagen later valt het kabinet.... Er worden verkiezingen uitgeroepen. Weer een lange formatie. Maar er blijft beweging en in het vroege voorjaar van 2024 gaat de nieuwe 2^e kamer akkoord met de plannen en op 17 mei wordt Nienke Meijer geïnstalleerd als voorzitter van het

kersverse Nationaal Burgerberaad Klimaat.

Stand van zaken en vervolg

Direct na haar installatie is het Burgerberaad voortvarend aan de slag gegaan en onlangs hebben 70.000 willekeurig gelote inwoners een uitnodiging om mee te doen op de mat gevonden. In de groep mensen die zich aanmeldt zal opnieuw worden geloot, maar dan ‘gewogen’- dat betekent dat bijvoorbeeld leeftijd, geslacht, postcodegebied en opvatting over klimaat worden meegewogen. Zo ontstaat een groep van 175 mensen van 16 jaar en ouder, die samen een afspiegeling vormen van Nederland. Dus niet alleen mensen die veel bezig zijn met klimaat, maar iedereen, ook mensen die er sceptisch tegenover staan.

Deze groep zal een adviesrapport uitbrengen aan de verantwoordelijke ministers en hierover ook met hen in gesprek gaan. Het is de bedoeling dat het kabinet binnen zes maanden een ‘met redenen omklede’ reactie op het rapport naar de 2^e kamer stuurt. En dan wordt het echt spannend. Daar zal dan een debat plaatsvinden en duidelijk worden voor welke adviezen politiek draagvlak is en voor welke niet. Dan

zal ook blijken of deze vorm van burgerparticipatie een goede aanvulling is op het beleidsvormingsproces, op vergroting van de betrokkenheid van

burgers en daarmee versterking van de democratie.

Meer informatie over het Nationale Burgerberaad Klimaat is te vinden op:

<https://www.burgerberaadklimaat.nl/default.aspx>

Steefs Ei

Amsterdams Dagblad 11-09-1945

Er waait een gure, giftige, rechtse wind over de wereld.

In de Verenigde Staten waar Trump en de zijnen beleid aan het voorbereiden zijn waarvan beschaafde mensen zich hun levenslang niet hebben kunnen indenken, dat dat ooit (weer) zou gaan gebeuren.

In en door Israël, waar een extreemrechtse regering o.l.v. Netanyahu genocide pleegt op de Palestijnen in Gaza (dixit o.a. Amnesty) ; waar extreemrechtse kolonisten land, bezittingen en huizen van Palestijnen die op de Westbank wonen, rücksichtslos in beslag nemen en vernietigen, en soms zelfs de -legale- Palestijnse bewoners doden; gesteund door het Israëliëse leger.

In en door Rusland, waar Adolf Putin een nietsontziende aanvalsoorlog tegen een onafhankelijk land en diens burgers

voert en iedereen die het niet met hem eens is vermoordt ('uit een raam gevallen') of (levens)lang opsluit in concentratiekampen.

In Hongarije, waar Orban ditzelfde wel heel graag zou willen kopiëren.

In o.a. Roemenië, Duistland, Frankrijk, Italië, Slovenië, België waar extreemrechts in opmars is.

In Nederland, waar twee redelijk beschaafde partijen zich door twee extreemrechtse partijen laten gijzelen en voluit meepraten met het nazi-gedachtegoed van PVV vertegenwoordigers. (Faber, Klever, Wilders)

In China, waar de oorlogsretoriek tegen en over Taiwan steeds dreigender wordt.

En zo kan ik wel even doorgaan.

Is dit nieuw? Nee. In de loop van de geschiedenis is dit vaker gebeurd. Spanje, Griekenland en Portugal

waren tot de jaren 70 alle drie een militaire dictatuur.

De Verenigde Staten steunden tijdens de koude oorlog, met alle macht, extreemrechtse dictaturen in Zuid- en Midden Amerika. Zwarte Amerikanen werden structureel gediscrimineerd en soms zelfs vermoord.

De Sovjet Unie onderdrukte en bezette Oost Europa. Russen die anders dachten werden structureel gediscrimineerd en opgesloten en soms zelfs vermoord.

De schaal waarop en het tempo waarin het nu gebeurt verontrust mij wel, moet ik zeggen. Overal zie je dezelfde tendens.

Vertegenwoordigers van populistisch-rechtse partijen, beginnen de pers, de media, het establishment, de 'linkse elite', de moslim, de asielzoeker in een onafgebroken stroom van hatelijkheden, leugens en

complottheorieën te belasteren en te dehumaniseren.

En dat werkt! De partijen blijven groeien, burgers zijn er kennelijk gevoelig voor en gaan de leugens geloven: net als in Duitsland in de dertiger jaren van de vorige eeuw. Er is kennelijk niets veranderd.

Ook de beschaafde partijen doen er aan mee. Langzaamaan gaan die meedenken met het extreemrechtse geluid. Zelfs GroenLinks-PvdA wil de immigratie nu wel verminderen. Gelukkig niet over de rug van de asielzoekende immigrant. Maar toch.

Onze Parel aan de Vliet is tot nu toe min of meer gevrijwaard van de extreemrechtse retoriek. Of dat zo blijft betwifel ik. Er gaan geruchten dat de PVV mee gaat doen met de Gemeenteraadsverkiezingen van 2026.

Arm Voorschoten.

Hoe staat het met de bestuurskracht van onze gemeente?

Auteur: Fons Lemmens

Op 24 oktober werd in de commissie Burger en Bestuur een onderzoeksrapport van een extern bureau behandeld. Dat onderzoek had betrekking op de bestuurskracht van de gemeente. Ik heb zelf niet zo'n hoge pet op van die bestuurskracht, vandaar dat ik benieuwd was naar wat een extern bureau hiervan zou vinden. De onderzoekers baseren hun bevindingen op de vele gesprekken die zij hebben gevoerd en de documenten die ze hebben bestudeerd.

Wat is bestuurskracht?

Bestuurskracht is volgens het rapport het vermogen van (in dit geval) het gemeentebestuur om de zelf gestelde en opgelegde opgaven te realiseren en in de bestuurlijke en maatschappelijke context de juiste verbindingen aan te gaan.

Bestuurskracht kun je afmeten aan twee factoren: (1) de feitelijke resultaten van uitvoeringsprestaties en maatschappelijke effecten van beleid en dienstverlening en (2) bestuurlijke voorwaarden om deze resultaten te bereiken. Die voorwaarden zijn (a) politiek bestuurlijk leiderschap, (b) politiek

bestuurlijk samenspel, (c) samenspel tussen bestuur en samenleving, (d) regionale samenwerking, (e) organisatie en professionele werkwijze en (f) financiën. Die laatste voorwaarde, financiën, blijft in het onderzoek buiten beschouwing. Verder wordt gesteld, dat bestuurskracht niet alleen van de gemeente is, maar dat ook participatie van de samenleving en goede samenwerking met maatschappelijke partijen en medeoverheden bijdragen aan de bestuurskracht.

In het onderzoek worden drie opgaven van de gemeente onder de loep genomen, die illustratief zijn voor de werkwijze van bestuur en ambtenaren: de opvang van Oekraïners, het multifunctionele cultuurcentrum en de woningbouwopgave.

De onderzoekers komen niet met een algeheel eindoordeel, zoals: de bestuurskracht is goed of slecht. Zij constateren, dat bij sommige taken en opdrachten het gemeentebestuur een grote bestuurskracht laat zien, terwijl bij andere opgaven de bestuurskracht nog niet op voldoende niveau is.

Wanneer gaat het goed?

a. Bestuurlijk politiek leiderschap: raad en college treden als eenheid naar buiten; er is een visie voor de opgave die voorligt met ambities en evalueerbare doelen; die werkt door in de uitvoeringsplannen; het gemeentebestuur doet wat nodig is; de ambtelijke organisatie krijgt vertrouwen en ruimte voor creatieve oplossingen.

b. Politiek bestuurlijk samenspel: raad en college werken vanuit een duidelijke rol- en taakverdeling samen. Zij brengen elkaar in stelling in dienst van het gezamenlijk resultaat: het realiseren van maatschappelijke opgaven. De bestuurscultuur is goed: een constructief kritische houding met goede omgangsvormen.

c. Samenspel met de lokale samenleving: inwoners en bedrijven kunnen de gemeente makkelijk vinden (korte lijnen); het gemeentebestuur heeft een groot netwerk; bijdragen van inwoners worden benut en inwoners zijn betrokken om deel te nemen aan de maatschappelijke opgaven.

d. Regionale samenwerking: Voorschoten heeft een open en constructieve houding, biedt een gedreven team, en komt afspraken na.

e. Organisatie en werkwijze: snel een multifunctioneel team kunnen formeren om complexe vraagstukken aan te pakken; de leiding kan medewerkers uit hun comfortzone halen vanwege hun onbenutte competenties; in staat om overzicht aan te brengen in de grote hoeveelheid informatie; verantwoordelijkheden laag in de organisatie; nee kunnen zeggen.

Wanneer gaat het minder goed?

- a. Politiek bestuurlijk leiderschap:** lastige keuzes worden vooruit geschoven; de raad kan moeilijk omgaan met onzekerheden; er is behoefte aan een grote mate van detaillering; beschikbare financiële middelen vormen de boventoon bij prioriteitstelling en politieke keuzes en niet op te verwachten maatschappelijk rendement; veel zaken half oppakken in plaats van een hanteerbaar aantal zaken goed oppakken; inzetten op één risicovol scenario in plaats van meerdere scenario's tegelijk om risico's te beheersen.
- b. Politiek bestuurlijk samenspel:** het samenspel tussen raad en college is nog onvoldoende gericht op het zichtbaar maken van de maatschappelijke effecten van keuzes. Hiermee zakt de raad door naar het niveau van uitvoeringsprestaties, details en komen wezenlijke politieke (keuze)vraagstukken onvoldoende in beeld.
- c. Samenspel met de lokale samenleving:** de gemeente geeft de regievoering uit handen waardoor grip verloren gaat; de dragende speler worden nog onvoldoende in

positie gebracht om met draagvlak van anderen de benodigde realisatiekracht te kunnen leveren; er is bij lokale partners geen gedeeld beeld over de benodigde rol van de gemeente; veel personele wisselingen en inhuur belemmeren de opbouw van duurzame relaties en efficiënte kennisuitwisseling. Daarnaast is het schakelen met verschillende contactpersonen. Door verkokering heeft niemand een samenhangend totaalbeeld.

d. Regionale samenwerking: Voorschoten is niet voldoende in staat de benodigde ambtelijke kwaliteit en capaciteit beschikbaar te stellen. Hierdoor geeft Voorschoten het teveel in handen van anderen en verliest grip. Uit handen geven hoeft niet perse een probleem te zijn mits Voorschoten overzicht houdt en voldoende kennis heeft. Doordat dit ontbreekt ontstaat soms een

krampachtige houding. Voorschoten is behoudend en minder vernieuwend in besturings- en

organisatieconcepten. Het strategisch samenwerkingsspel wordt op een te laag 'game level' gespeeld. Er wordt onvoldoende met open kaart het spel van 'nemen en geven' gespeeld.

e. Organisatie en werkwijze: nog onvoldoende capaciteit en kwaliteit voor professionele regievoering op samenwerking. Veel personele wisselingen en inhuur helpt daar niet bij. Onvoldoende kwaliteit om gezaghebbend te onderhandelen met lokale partners. Nog onvoldoende een samenhangende (integrale) werkwijze. De aanhaking van het sociaal domein verdient daarbij bijzondere aandacht. Dat wordt stevast genoemd in gesprekken rondom de geselecteerde opgaven: multifunctioneel cultuurcentrum en opvang Oekraïners. Er is het besef dat de proces- en inhoudelijke kwaliteit van beleidsverkenningen, -ontwikkeling en planvorming omhoog moet. Er is echter nog geen gedeeld beeld over welke kwaliteitscriteria daaraan moeten worden gesteld.

Hoe zien anderen de gemeente?

Lokale partners vinden over het algemeen, dat de gemeente een meer regisserende en verbindende rol zou moeten spelen en daartoe voldoende

continuïteit moet bieden als het gaat om ambtelijke capaciteit en kwaliteit. Overigens is er niet altijd een gedeeld beeld over het type regievoering dat passend is en over de gewenste rol van de gemeente. Er is behoefte aan meer maatwerk en een meer integrale blik op een vraagstuk. Daarvoor is ontkokering van de ambtelijke organisatie is nodig, om niet eindeloos te moeten winkelen langs allerlei ambtelijke medewerkers. Lokale partners hebben behoefte aan meer

continuïteit in de relatie met de gemeente. Teveel personele wisselingen en inhuur staat het opbouwen van duurzame relaties en efficiënte informatiedeling in de weg. Bestuurlijke partners hebben een wat ander beeld. Er is veel respect voor het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie van Voorschoten. Partners zien een duidelijke verandering: een meer daadkrachtige en open houding van het gemeentebestuur en een ambtelijke organisatie dat na een intensieve ontvlechting in

ontwikkeling is. Dat vraagt tijd en dat verdient Voorschoten ook, en het werpt al vruchten af. Er zijn wel zorgen of dit op langere termijn ook soelaas biedt. Zij geven aan dat, net zoals dat in andere gemeenten het geval is, de opgaven en taken alleen maar complexer en zwaarder zullen worden. Ook zullen onderlinge afhankelijkheden tussen gemeenten eerder toenemen dan afnemen. Tegelijkertijd worden in de nabije toekomst de financiële middelen schaarser. Kleine- tot middelgrote gemeenten zullen de grootste moeite hebben om de opgaven te realiseren en het voorzieningenniveau op peil te houden. Om dat op peil te houden is het nodig moeilijke politieke keuzes te maken en prioriteiten te stellen. Dat alles maakt dat verdergaande krachtenbundeling via een bestuurlijke fusie in de Leidse Regio nodig zal zijn. Dit niet alleen vanuit het oogpunt van het versterken van de bestuurskracht van gemeenten maar ook voor de regio als geheel om een sterke positie te verwerven in de Metropool Rotterdam-Den Haag, aldus de onderzoekers.

Wat te doen?

De onderzoekers bevelen aan dat raad, college en ambtenaren werken aan een gezamenlijke ontwikkelagenda met actiepunten. Daarvoor zouden een of twee werkateliers moeten worden ingericht. Raad, college en ambtelijke organisatie zouden gezamenlijk opdrachtgever moeten zijn. Door verschillende beleidsterreinen moet worden bijgedragen aan een integrale aanpak. En er zou een gezamenlijk werkatelier met een afvaardiging van de raad, van het college en van de ambtelijke organisatie moeten komen, wat goed zou zijn voor de teamgeest.

Er was de nodige discussie in de commissievergadering en er werden diverse vragen gesteld, maar na meer uitleg van de aanwezige onderzoeker en van de burgemeester, die over dit dossier gaat, werd afgesproken dat dit als hamerstuk in de raad wordt gebracht en dat de burgemeester zorg draagt voor een voorstel voor de verdere aanpak volgend jaar.

Wim Burggraaff

Albert Deuzeman over de begroting 2025

Geachte voorzitter, geachte raadsleden,

Afgelopen weekend reisde ik met mijn familie met de trein. Daarbij stond ik weer “op wacht” bij bagage, terwijl mijn vrouw en dochters een plekje gevonden hadden om te zitten. Over dat soort zaken moet je je als vader nooit te veel illusies maken, heb ik al snel geleerd. Op een gegeven moment zag ik mijn vrouw met grote ogen naar haar telefoon kijken. Voorzitter, dan ben ik ook maar een mens en ik wrong me in een niet zo waardige bocht om te zien wat ze aan het lezen was. Dat bleek een artikel met de kop “SPAANSE KONING BEKOGELD MET MODDER”. Het bleek te gaan om een bezoek van de koning aan een door noodweer getroffen gebied rond Valencia, waar inwoners hun woede hadden gekoeld op de meest tastbare vertegenwoordiger van de staat.

We hebben zoiets nog niet meegemaakt in Nederland, laat staan in Voorschoten – gelukkig maar. Maar de frustratie van de mensen in Valencia is wel herkenbaar. Ze geven Felipe IV wellicht niet de schuld van het noodweer, maar wel van het gevoel dat ze in de steek zijn gelaten. Wij zien en horen dat steeds

vaker, ook als raadsleden op straat. Een vrouw zei tijdens de campagne eens tegen me: "Het zal allemaal wel, maar ik geloof jullie gewoon niet meer." Van de vraag hoe we dat gebrek aan vertrouwen kunnen herstellen, lag ik afgelopen woensdag ook niet voor het eerst wakker.

Al jaren hebben we het over het “ravijnjaar” 2026 als groot probleem – helaas niet een kloof die we met een sprongetje kunnen nemen, maar eerder een klif waar we vanaf glijden. Dit is een gevolg van landelijke keuzes om te snijden in uitgaven en hopelijk komt men hier alsnog op terug. Maar ondertussen raakt het onze inwoners, die vaak het gevoel hebben dat er al zoveel achterstallig onderhoud was en zich afvragen waar al dat geld dan wel niet heen is gegaan.

Wat nu voorligt is een meerjarenbegroting met twee gezichten. Voor 2025 is er een reeks investeringen gepland die al te lang zijn blijven liggen, zoals de renovatie van de atletiekbaan, de herinrichting van het Treubplein en de aanpak van de oversteek

Leidseweg-Mozartlaan. Deze projecten kunnen niet langer worden doorgeschoven, en wij zijn blij dat het college ondanks het financieel zwaar weer doorpakt. Natuurlijk is dit het laatste volle jaar van deze collegeperiode en wil men graag een oogstjaar zien, maar daar wil onze fractie niet cynisch over zijn. Het is voor deze hele gemeente, inclusief oppositie, belangrijk dat er tastbare vooruitgang is.

Onze zorgen beginnen echter bij de meerjarenbegroting. Het lijkt allemaal fantastisch: ondanks de verwachte kortingen vanaf 2026 hebben we financieel onze zaakjes op orde. Maar dat rooskleurige beeld blijkt dun fineer. Wat zien we namelijk? Plannen voor gemeentelijke huisvesting en de gemeentewerf – vanaf het begin van deze collegeperiode omschreven als essentieel – zijn geschrapt. De ombouw van de Kruispuntkerk naar een cultuurcentrum ontbreekt. Het destijds beloofde nieuwe onderkomen voor de bibliotheek? Geschrapt met een penne-streek. De investering in het zwembad is ook geheel verdwenen en daarmee lijken de dagen van Het Wedde geteld.

Dat lijken hele pijnlijke bezuinigingen, maar tegelijkertijd bevat de begroting nog steeds

plannen voor veel van deze projecten! Als natuurkundige zou ik bijna zeggen dat we hier te maken hebben met Schrödingers begroting. Er staat nota bene gepland dat er begin volgend jaar al beslissingen worden genomen over de gemeentewerf en het gemeentehuis en zelfs nog dit jaar over de Kruispuntkerk. Hoe rijmt dit met die bezuinigingen voor de jaren na 2025?

Ofwel de begroting is boterzacht, ofwel we werken met ongedekte cheques en plannen die helemaal niet kunnen. De antwoorden die hierover gegeven werden in de commissie, waren weinig geruststellend: er zou per onderwerp beslist worden en zaken zouden eventueel geschrapt worden. Maar voorzitter, dat is geen integrale afweging. Sterker nog, het zijn beloftes aan onze inwoners waarvan we nu al weten dat ze niet kunnen. Wat doet dat met het vertrouwen? Bovendien, als de middelen zo schaars zijn: hoe verantwoord is het om menskracht en geld te blijven investeren in de uitwerking van plannen die nooit uitgevoerd kunnen worden – denk aan het debacle rond de flexwoningen?

Voorzitter, we hebben het dan nog alleen over de niet opgenomen

investeringen, maar er is meer dat sceptisch stemt over de houdbaarheid. Zo wordt er nu uitgegaan van een 30% kans dat nog opgenomen plannen niet uitgevoerd zullen worden – simpelweg omdat we de ruimte daarvoor niet hebben.

Zelfs als dat reëel is, betekent het dat we in de toekomst geen buffer hebben om tegenvallers op te vangen. Daarnaast rekenen we op meevallers vanuit het Rijk en een trendbreuk door structureel lagere kosten voor gemeenschappelijke regelingen. Dat zijn risicovolle aannames. Ook subsidies die duidelijk structureel zouden moeten zijn, zijn slechts voor 2025 ingeboekt. En voor de geplande bouw van twee scholen in 2029 zijn geen stortingen in de reserve onderwijshuisvesting gepland, terwijl juist dit college erop stond dat hiervoor gespaard moest worden.

Het stelt ons voor een lastige keuze, voorzitter, want dit is niet iets dat met een amendementje kan worden opgelost. Het betreft een fundamentele keuze over hoe we om willen gaan met de situatie vanaf 2026. Er was een mogelijkheid geweest om alleen een structureel sluitende begroting voor 2025 in te dienen, waarmee we tijd hadden kunnen kopen om het debat breed te

voeren: binnen de raad, met onze inwoners, en via de VNG met het Rijk.

In plaats daarvan ligt er nu een begroting, naar aanleiding van een motie van de coalitiepartijen, die onder de streep sluitend is gemaakt. Als we dit willen handhaven zonder extra meevallers, komt dat onvermijdelijk neer op het schrappen van voorzieningen die volgens onze fractie noodzakelijk zijn om ons dorp als zelfstandige gemeente levensvatbaar te houden. Maar in deze begroting blijven die scherpe keuzes ook uit, waardoor dit op termijn onhoudbaar lijkt. Dit college kan voor 2025 aan de slag – en onze fractie hoopt van harte dat zij dat ook doet – maar het volgende college moet gaan bedenken hoe ze dit aan elkaar breien. Dat is niet alleen gemakzuchtig, het is ook een verspilling van kostbare tijd.

Bijvoorbeeld voor de discussie hoe en óf we als Voorschoten een zelfstandige gemeente kunnen blijven onder deze omstandigheden.

Gegeven de structurele problemen die we in deze begroting zien na 2025 is het niet alleen onbegonnen werk om te komen tot amendementen, het is ook een gegeven dat we vanaf dat jaar te maken hebben met een nieuwe

coalitie en college. Voor komend jaar zouden wij in eerste instantie graag zien dat het college ook echt uitvoering geeft aan de plannen die ze voorstelt. Wij hebben ons dan ook bewust willen beperken wat betreft het amenderen van deze begroting. Uitzondering daarop zijn de amendementen die we met de PvdA in zullen dienen, omdat het hier gaat om maatregelen waarvan we inschatten dat ze al in 2025 schade op zullen leveren – met name binnen het sociaal domein. Ik zal daar in tweede termijn, na indiening door dhr. Posthuma, verder op ingaan.

Laat ik afsluiten door te benadrukken dat de kern van het probleem van de financiële situatie in Voorschoten ligt bij het Rijk. De kortzichtige bezuinigingsdrang, gecombineerd met het doorschuiven van verantwoordelijkheden, brengt gemeenten als de onze in de problemen. We worden geacht meer te doen met minder middelen, terwijl onze inwoners terechte verwachtingen hebben. Ik maak me grote zorgen over de lange termijn: niet alleen over het voorzieningenniveau in ons dorp, maar ook over het vertrouwen van onze inwoners. Als wij de (metaforische) Spaanse modderkluiten willen voorkomen,

moeten we niet alleen eerlijk zijn over wat we kunnen doen en wat niet. Als wij als raad vinden dat de bezuinigingen vanuit het Rijk te ver gaan, dan moeten we dat zichtbaar maken. We moeten durven zeggen dat de situatie zo niet houdbaar is, en dat we op deze manier niet de gemeente kunnen blijven die we willen zijn.

We hopen allemaal op een structurele oplossing: extra middelen vanuit het Rijk. Maar dat gebeurt alleen als er voldoende zichtbare weerstand is. Wij moeten als gemeente laten zien dat we onderdeel willen zijn van de oplossing en dat betekent dat we duidelijk moeten maken wat de gevolgen zijn van de keuzes die ons worden opgedrongen. Ik hoop dat we daar komend jaar, met de verkiezingen in 2026 in zicht, eindelijk toe kunnen komen. Ik heb gezegd.

Eerlijk delen?

Een interview met de Raadsfractie van GroenLinks Voorschoten

Auteur: Michiel van Essen

Hoe zou de fractie aan kijken tegen de inhoud van het artikel “Kom maar bij mij en Eerlijk zullen we alles delen” van Astrid Cortel in Impressie nr. 3 van dit jaar? De essentie van het artikel is dat het eerlijk is om de sociale huur woningbouw over alle wijken van een woonplaats te verdelen, en dat vast te leggen.

Binnen enkele minuten na het voorstel van een interview was er al een enthousiast ja van Conny van der Krogt, raadslid. Op een maandagavond, als de fractie toch al bijeenkomt, ben ik aangeschoven bij die vergadering. Marja Nell, Albert Deuzeman en Conny van der Krogt waren er in levende lijve, Corine Ilij deed online mee. Het werd een gesprek van ruim drie kwartier. De fractie had zich goed voorbereid en het stuk gelezen en er blijktbaar over nagedacht.

Conny stak meteen van wal met dat er in de nieuwe Regionale Woonvisie staat dat 60% van de nieuwbouwplannen, sociale en midden-huur woningen moeten zijn. Voorschoten komt steeds maar niet

aan minimaal 30% sociale woningbouw, bij haar huizenbouw.

‘Helaas’, zegt ze, geldt dit niet voor de lopende projecten, en dat zijn er nogal wat.’ In de informatiebrief van de Gemeente van 22-10-2024 staan 13 projecten genoemd waar aan gewerkt wordt. Waaronder Starrenburg 3 waar 350 woningen gepland zijn. Bij de Kruispuntkerk wordt het waarschijnlijk 20 % sociale woningbouw..

Dan neemt Albert zijn beurt: hij staat erg achter het idee om te spreiden, vooral om wijken gemengd te laten zijn/worden. Complicerend is de rol van projectontwikkelaars: die willen grote projecten want daar is meer aan te verdienen. Voor de kleinere is bijna geen belangstelling. Hun enige belang is veel geld verdienen. Toch is er in Voorschoten een streven naar gemengde wijken. Daar is volgens Albert zeker aandacht voor.

Ook in Voorschoten is er vaak verzet tegen de bouw van woningen. Als voorbeeld geeft hij de plannen voor woningbouw bij de Jan Wagtendonkstraat, de Jan Evertsenlaan of Arsenaal-Segaar, of

de tijdelijke woningen bij het Geestwoningpad. Soms is dat louter NIMBY, soms is het protest ook (deels) terecht. De Gemeente creëert de weerstand regelmatig ook zelf, door bijvoorbeeld zonder enig overleg een brief te sturen dat die woningen er zouden komen. “Heel dom, dat is vragen om problemen”. We praatten vrij uitgebreid over wat er wel nodig is om medewerking te krijgen van omwonenden. Albert noemt: vroegtijdig open zijn m.b.t. tot *alle* beschikbare informatie, de spelregels vooraf bepalen en communiceren en professionele begeleiding vanaf het allereerste moment, zodat bewoners zich serieus genomen voelen. Dan creëer je draagvlak.

Is het vastleggen van een verdeling van de sociale- en midden huurwoningen dan niet nodig?

Albert: als uitgangspunt is het wel goed om de spreiding vast te leggen. Conny: voor nieuwe projecten is het sowieso vastgelegd en het optuigen van een Burger Forum is ook een manier om invloed op woningbouw vast te leggen. Albert: bewoners participatie is een zeer ingewikkeld en vaak langdurig proces. Neem het warmteverdeelstation dat er moet komen. Het heeft de grootte van een sporthal.

Moet je dan daarnaast alsnog ook extra woningen bouwen in de wijk waar het staat, of streep je dat tegen elkaar weg? Iets anders: zou je met het oog op de spreiding in wijken als Vlietwijk en Noord Hofland dan juist minder sociale huurwoningen moeten willen bouwen, zelfs als daar een groot tekort aan is en het daar kan? En wat met de balans tussen wonen en bedrijven in de Dobbewijk? Dat zijn allemaal lastige kwesties.

En we zitten ook met een erfenis van te veel bouw van dure woningen.

Conny: een GroenLinks uitgangspunt, niet op het huidige groen bouwen, kan daarbij in de verdrukking komen. Het kan betekenen dat er in Voorschoten maar één optie overblijft: de hoogte in bouwen. Overigens kan het College van Burgemeester en Wethouders in de nieuwe Omgevingswet, zonder bemoeienis van de Raad, de bouw van 10 woningen ergens aanwijzen. Ook dat

zou zo maar op plekken kunnen komen waar GroenLinks tegen is.

Hoe denken jullie dat het huidige College aankijkt tegen het vastleggen van een verdeling van sociale- en midden huurwoningen over de wijken?

Albert: het College heeft haar handen op dit moment vol met het uitvoeren van woningbouwplannen die er liggen en een beperkte ambtelijke capaciteit. Ik denk dat zij er helemaal niet mee bezig zijn.

Concluderend lijkt het er op dat de Fractie het vastleggen van de

verdeling van sociale- en midden huurwoningen over de wijken wel goed vindt als uitgangspunt, maar de uitvoering ziet zij in de praktijk als zeer lastig. Daarnaast is zij ervan overtuigd dat er nagedacht wordt over waar welke woningen gepland moeten worden.

Overpeinzing:

Het kunstwerk 'The Comedian', van de Italiaanse kunstenaar Maurizio Cattelan, de beroemde banaan met ducttape aan de muur geplakt, is op een veiling verkocht voor 6,2 miljoen dollar. De nieuwe eigenaar zal hem opeten.

Sinds Geert Wilders bekend heeft gemaakt, een banaan als ruggengraat te hebben, zie ik kansen...

Jong geleerd is oud gedaan

Vlietland College zet leerlingen aan tot verduurzaming

Auteur: Astrid Cortel

‘Planetproof’; dat was het centrale thema in de ‘Wereldweek’ die vorige maand georganiseerd werd op het Vlietland College. In die week draaide alles om de thema’s klimaat, duurzaamheid en biodiversiteit.

Uw redacteur interviewde twee van de drie organisatoren van deze wereldweek: Mandy Valkenburg, docent Levensbeschouwing, Ethiek en Filosofie (LEF), en coördinator duurzaamheid en Philip Dubbeldam, docent Geschiedenis en LEF, en coördinator (Wereld)burgerschap en duurzaamheid, over dit bijzondere initiatief.

Deze wereldweek was de eerste in een serie van drie, die de school dit jaar organiseert. Bedoeling van de week is dat alle leerlingen van de school, van onder- en bovenbouw, op een interactieve, inspirerende manier aan de slag gaan met thema’s die voor hen en de wereld belangrijk zijn, zoals duurzaamheid, globalisering en maatschappelijke betrokkenheid. Doel daarbij is dat de leerlingen niet alleen kennis opdoen, maar vooral ook ontdekken hoe ze zelf kunnen bijdragen aan een betere toekomst; aan een meer duurzame en

rechtvaardige wereld. En dat alles zo veel mogelijk buiten de muren van het klaslokaal.

Hoe zag deze eerste wereldweek eruit?

Mandy en Philip schetsen een beeld. Er was een breed palet van activiteiten, voor alle leerjaren. Zo hebben brugklassers zaadbommen gemaakt en de school opgefleurd met plantenbakken die ze zelf hebben beschilderd en beplant. Voor de buurtbewoners is er een plantjesmarkt georganiseerd. In de omgeving van de school hebben leerlingen nieuwe boompjes aangeplant en het schoolplein is vergroend. Voor de bovenbouw zijn er gastlessen verzorgd over de energietransitie en klimaatverandering. Er is een bezoek gebracht aan de redactie van de Volkskrant waar leerlingen van alles konden leren over hoe journalisten verslag doen van klimaatnieuws. En een groep leerlingen is, samen met wethouder Ashley North, de stad rond gefietst om fijnstof te meten.

Wat voor de leerlingen nieuw en bijzonder was in deze week, aldus

Mandy en Philip is dat ze het gevoel hadden dat ze ergens verantwoordelijkheid voor droegen en daar trots op waren.

En dat het dan ook nog leuke activiteiten waren. Als voorbeeld noemt Mandy dat leerlingen uit zichzelf aanboden om de plantjes te sjouwen voor de oudere mensen. Of een ander voorbeeld. Leerlingen die gingen straat juten vonden zoveel sigarettenpeuken dat ze besloten een brief te schrijven, met het verzoek om een peukenbak neer te zetten. Gevraagd naar wat hen het meeste heeft verrast, noemt Philip als eerste dat hem verbaasd heeft hoe snel leerlingen het initiatief namen. Waar ze gewend zijn om te doen wat de docent vraagt, pakten ze nu heel snel zelf de regie en gingen aan de slag. Mandy is opgevallen dat leerlingen nieuwe talenten bij henzelf ontdekten. Zo waren er leerlingen

die gewoonlijk wat meer op de achtergrond zijn en nu floreerden in de rol die ze kregen in deze week, bijvoorbeeld in die van ‘razende reporter’. En dat bijvoorbeeld leerlingen die als ‘stuiterballen’ gekend zijn, nu uiterst geconcentreerd de eigen taak oppakten én afmaakten. Meer in algemene zin viel hen op dat eigenlijk nagenoeg iedereen wel ‘een haakje vond’ in deze week en enthousiast meedeed. De week heeft dan ook het gevoel van ‘samen één school’ flink versterkt. En niet alleen de leerlingen, ook het docententeam heeft dat zo ervaren.

Is het doel bereikt?

Mandy en Philip denken van wel. Philip schetst dat ‘betrokkenheid’ in het DNA van het Vlietland zit. De school, die oorspronkelijk geschoeid is op interconfessionele grondslag, heeft naastenliefde als een van de kernwaarden. Het grote belang dat de school hecht aan ‘betrokkenheid bij de ander en de wereld’ en aan ‘daarvoor verantwoordelijkheid nemen’ hangen daarmee samen. Vanuit dat perspectief hebben de leerlingen een week lang hard gewerkt aan klimaat, duurzaamheid en biodiversiteit. Uit het enthousiasme waarmee dat is

gebeurd en de mooie reacties van leerlingen én docenten mag, aldus beiden, kan worden afgeleid dat de week een succes was.

Een volgende stap op het pad van duurzaamheid

Het succes van de Wereldweek heeft ook geleid tot plannen voor een nieuw project: de oprichting van een GreenTeam. Dit is een commissie waarin leerlingen en docenten samenwerken om de school, de omgeving

en uiteindelijk de wereld te verduurzamen.

De volgende wereldweken

In januari staat internationalisering centraal onder het motto 'Global Village: Grensverleggend leren'. In juli draait alles om democratie en maatschappelijke betrokkenheid. Ook dan zullen leerlingen hun horizon verbreden met onder meer boeiende excursies en inspirerende workshops.

Agenda voor leden

januari	12	15.30-17.30	Nieuwjaarsbijeenkomst samen met PvdA	Oase, naast de dorpskerk
februari	Rond 14e		Uitreiking Groene Valentijn	Tijd en locatie in overleg met winnaar
maart	1 (OVB)	middag	ALV	locatie en precieze tijd volgen bij uitnodiging
april	5	16.00-18.00	Groene borrel	Café de Lindeboom, Voorstraat 40

Er zijn vaak activiteiten die minder lang van tevoren bekend zijn. Wij sturen uitnodigingen per mail. Daarnaast zijn er twee Groen Links Voorschoten app groepen.

Mail

Wij sturen gemiddeld één à twee keer per maand een mail naar onze leden.

Dit is dan een uitnodiging voor een lokale activiteit of bijvoorbeeld informatie over ontwikkelingen die wij graag met de leden delen.

Twee App groepen

Ontvang je graag snel informatie en wil je actueler geïnformeerd worden, dan kun je je aanmelden voor de GroenLinks app (GLVS).

Dat kan bij secretaris@glvs.nl met opgave van je telefoonnummer.

Voor het GLVS Ledenforum kun je je ook melden, deze app biedt gelegenheid tot onderlinge uitwisseling en discussie. Aanmelden eveneens via secretaris@glvs.nl

Als je geen mails krijgt van GroenLinks Voorschoten...

Als je geen mails van ons krijgt dan heb je misschien je mailadres niet opgegeven of er zit een fout in je vermelding in de landelijke administratie.

Wij kunnen je niet bereiken via de mail.

Je kunt hier alleen zelf verandering in aanbrengen.

Dat kun je doen via www.groenlinks.nl en dan inloggen via 'mijn groenlinks'. Daar kun je je mailadres controleren, veranderen en aangeven of je mails wilt ontvangen.